SLOVÉNSKE PÉSMI.

SLOVÉNSKE

PÉSMI,

krajnſkiga naróda.

Zheterti svésik.

V LJUBLJANI.

Natiſnil jih je, in na prodaj jih ima Joshef Blasnik, na brégi, Nr. 190.

1841.

I.
Baláde in románze.

Kralj Matjásh.

1.

‚Stojí, ſtojí méſto bélo,
Zelje lepo in veſélo.
V Zelju lipiza selena,
Tam je poſtlja narejena,
Mehko pernize srahljane,
Belo rjuhe ſo oprane,
In blasine in odeje
So is turſhke drage preje.
Tam leshi pri belim dnévi
Kralj Matjash, bolnik kraljevi.
K lepi Bobnarzi je lasil,
Dokler ga je Bobnar ſpasil,
Ga obodil mosh ſerditi,
De ne bo vezh sdrav morbíti.

Veſ. obésan, veſ kervavi,
Kralj Matjash ſeſtrizi pravi:
„Rane mi poglej ſkelézhe,
Al ſo zherne, al rudezhe?
Ak rudezhe ſo — ji rezhe —
Naj kdo po sdravnika tezhe,
De mi grenko ſmert odverne;
Zhe ſo moje rane zherne,
Seſtra! vezh ne bó mi bolje;
Poſhlji mi po ſveto olje!“

„„Oh! do ſerza ſo ſkopane,
Zherne, bratez! tvoje rane.
Vedno, kralj! ſem te ſvarila,
Ne lotit' ſe shén proſila;
Serzhne rane shene ptuje!““

Kralj Matjash tak beſeduje:
„Toljko, Bog! daj sdravja meni,
De bom v vaſ ſhel k lepi sheni!“
Te beſede ſhe ni 'srekel;
Pot mertvaſhki je pritekel.
Sasvoní po Zelju zelim,

S petmi v svoniku belim
Pri Shempetru ſo svonili.
Bobnar bil je pri koſíli. —
Mlada Bobnarza ga vpraſha:
„Kdo je vmerl, de ſe rasglaſha
Glaſ svonov po Zelju zélim;
V Petrovim svoniku bélim,
De svonov petero poje?“

„„Vem, kdo vmerl je, ſerze moje!
Predenj priſhle ſtare leta,
Kralj Matjásh je ſhel is ſvéta;
Tem' pojo svonovi naſhi.““

Bobnarza takó ſe vſtraſhi,
De ji shliza 's roke pade. —
Bobnar praſha shene mlade,
„Kaj ti je padla 's roke shlíza?
Al je uj'z bil, al ſin ſtriza?
Je merlizh bil shlahte tvoje?“

„„Ni merlizh bil shlahte moje,
Ni bil uj'z, ni ſin bil ſtriza;
Mi je padla 's roke shlíza,

Ker ſva ſkupaj ſe uzhíla,
Ino v zerkev ſkup hodila.““

Bobnarju ſe jesa vname;
V roke ojſter nosh usame,
In sabode ſvojo sheno,
Mlado sheno, neſpoſhteno.

Ko je sheno ſvojo vmoril,
Tako hlapzu je govoril:
„Hitro, hitro, hlapez sveſti!
Dalj ne ſmem oſtati v meſti,
Obſedlaj bersh dva konjízha,
Tako hitra, ko dva ptizha,
En'ga sa-te, en'ga sa-me,
Versi torbizo zhes rame,
In beshiva pri ti prizhi,
De me ne dobejo brizhi!“

Hlapez pravi ino rezhe:
„To mi v glavo iti nezhe,
Beshat' 's doma savolj shene,
Savolj shene neſpoſhtene.“

Kralj Matjásh.

2.

Oj Matjásh! oj Matjásh!
Lépa je króna vógerſka! —
Tríkrat je she na vójſki bil,
Zhvetertikrat je vlovljen bil,
V turſhko jézho vèrshen bil.
V nji oſtàl je lét' in dan,
De ni vidil béliga dné,
Ṣónza ne rumêniga.
Vidil ni nizh drugiga,
Ko mlado Marjétizo,
Túrſhkiga Zára mlájſhi hzhér.
Ona je k njému tékala,
Mu je krátek zhaſ délala; —
Tak rêkla je Marjétiza:
„Ak hózheſh me, Matjásh! usét',
Zhem réſhit' te is ſpóne sle."

Rékel je takó Matjásh:
„„„Pa ne bó, ne móre bit',
Domá imam ſvojó goſpó,
Tríkrat je lépſhi, kakor ti,
Tríkrat je mlájſhi, kakor ti, —
Domá imám bráta mlájſhiga,
In on Matjásh je, kakor jeſt,
Lépo króno imá, kakor jeſt,
Téga Matjásha hózhem dat',
Ak hózheſh ga Marjétiza vsét'.““ —

„O véra, véra, Matjásh!“ —
„„„O véra, véra Marjétiza,
Turſhkiga Zára mlájſhi hzhér!““ —
„O zhákaj, zhákaj, Matjásh!
De pride Shentmarjétni dan,
Naprávila bom velíke goſtí,
Bom Turke vſe vpijánila,
In ſvoj'ga ozhéta ſtáriga.
Potlej bom vkrádla kljúzhe trí;
Pèrviga od kónjſke ſhtálize,
Drúsiga od ſvitle kámrize,
In trétjiga od vóse sle. —

Is kámre vséla bom slatá, ſrebrá,
Kákor velíka ſva obá;
Is hléva bom ſpeljála kônje trí.“

Marjéta kómaj zhákala,
De príde Shentmarjétni dan;
Naprávila velíke je goſtí,
In Túrke vſe vpijánila,
In ſvôj'ga ôzha ſtáriga.
Pôtlej je ukrádla kljúzhe trí,
In je ſpeljála kônje trí.
Na êniga je djála slatá, ſrebrá,
In druge dva saſédeta
Ino prehítro dérjata;
Kadar shé dáljezh prideta
K ênimu kovázhu ſtárimu:
„Vſtáni, vſtáni, ſtári kovázh!
Bóſh saſlúshil ſto zélih kron,
Pojdi náma prekóvat kônje trí;
Napréj obèrni krámpeshe,
Nasáj obèrni gládko kov.“ —

Na kônje hítro ſédeta,
Do Dónave bersh derjata,

Tako je rekel sdaj Matjásh:
„Kaj bo pa sdaj, Marjétiza!
Ak zhes vodo ne móreva?“
Slat pèrſtan vèrgla v vódo je,
Sta ſrézhno jo preplávala.

Sa njima hité Túrzi hudí:
„Nasáj, nasáj, Marjétiza!
Túrſhkiga Zára mlájſhi hzhí!“
Túrki praſhaje, kakó
Preplávala ſta Dónavo?
Marjétiza právi, govorí:
„Kámnja na vrat privéshite,
Lahkó vodó preplávate.“ —
Túrki ſo kámnja ſ' privésali
Na vrat, ſe vſi potópili.

Priſhla ſta pred Matjáshev grad,
Njega goſpá v ôknu ſtojí:
„Le ſim, le ſim, Matjásh, ſvak moj!
Drugo shêno Matjásh peljá:
Trikrát je lépſhi, kakor jeſt,
Trikrát je mlájſhi, kakor jeſt.“

Matjásha ſo ſprejémali,
Gerdó Marjétizo glédali,
Marjétiza právi, govorí:
„Kaj hózhem jes, kak hózhem jes?
Naprej ne vém, nasaj ne ſmém!“
„„Le ſim, le ſim, Matjásh, brat moj!
Pripêljal ſim ti lépo goſpó,
Túrſhkiga Zára mlájſhi hzhér.““
Ta zhaſ po pôpa póſhljejo,
De jih koj tamkej porozhí. —

Pégam in Lambergar.

Pégam pravi, govorí:
„Kje ſe men' enak dobí?
Kaj ti pravim, Zeſaróſt,
Ti ga nimaſh pod ſabó,
De bi ſkuſil ſe s manó!“

Tako Zeſar govorí:
„Kaj ti pravim Pégam tí?
Jes imam ga pod ſabó,
De ſe ſkuſit' sna ſ tabó.
Velik ni, pa je ſhírok;
Al' nam tukej je od rok. —
V béli je Ljubljani domá;
Lambergar junak je tá.“

„„Bo naj, kjér zhe, poſhlji po-nj;
Al pa píſhi mu na dóm,
De ſe s njim poſkuſil bom.““ —

Hitro Zeſar piſma trí
Lambergarju dat' velí.
Lambergar jel piſma brat',
Jéle mu ſolsé kapljat'.
Mati sa pezhjó ſedí,
In takó mu govorí:
„Kaj t' je Lambergar ti mlad!
Ko sazhel ſi piſma brat',
Jéle ti ſolsé kapljat'?
Debéle kapljajo ſolsé,
Kakor vinſke jagode.“

„„Kaj bi ne, kako bi ne?
S Pégamam vojſkvat' ſe je?
V zhêlo tri 'pedí ſhirok,
V zhêlo tri pedi je dolg;
Vojſkovat' ſe moram sh njim —
Terd'ga boja ſe bojim!““

Mati dalej govorí:
„Lambergar, le molzhi tí!
Jes domá bom sa pezhjó,
Pa pri tebi s vſo mozhjó;

Bom molila roshnikranz,
Srezhen bode boja konz.
Séd' na bers'ga konjizha,
Na prelép'ga pramizha,
Ki ſedem lét shé rumeno
V ſhtalzi jé pſhenizhizo,
Ki je ſedem lét ſamó
Pil ſladko Vipavſhizo.

Ko na Dunaj pridrizhiſh,
Tak po Dunaju letíſh,
De ſe iſkre kujejo,
Okna pa rasſujejo, —
Stój' pred hiſho Pegama,
Ravno kóſil bo domá,
In takó savpi ſerzhen:
Pégam, Pégam, pridi vùn!
Pridi, ſkuſi ſe s manó!
K tèmu ſe preſtráſhil bó,
Padla bo mu shliza 's rók,
'S uſt saloshaj ravno tak'.

On bo djal: „„Pozhakaj tí,
De koſilo pred miní!""

Ti pa rezi li takó:
„„„Píti, jéſti mi ne bó,
De poſkuſim ſe s tabó."""
Bota v pervo sjésdila,
Prelepó ſe kuſhnila;
Spét ſe v drugo sjésdila,
Si masinze odgrisnila;
Bóta v trétje sjésdila,
Glave bota ſékala.

„On imel bo glave trí,
Sekaj pa po ſrédni tí,
Kadar jo pa vershesh prezh,
Jo naſadi na ſvoj mezh." —

Lambergar takó ſtorí,
Kakor njéga mati vzhí. —
Kje na Dunaj pridrízhi,
Tak po Dunaju letí,
De ſe iſkre kujejo,
Okna pa rasſujejo.
Pégam kóſi ſhe domá,
On pred hiſho Pégama
Pa savpije veſ ſerzhen:

„Pégam, Pégam, pojdi vùn!
Pridi, ſkuſi ſe s mano!“
Pégam vſtraſhi ſe hudó.
Padla shliza mu je 's rók,
'S uſt shaloshaj ravno tak'. —
Pégam rezhe: „Zhakaj ti,
De koſilo pred miní!“ —
Pravi Lambergar na tó:
„Jéſti, píti mi ne bó,
De poſkuſim ſe s tabó!“

Pégam sdaj odgovorí:
„Meni nizh sa tebe ni,
Ki imaſh roſo glavó;
Mi sa tvojo je shenó,
Mlada vdova bo domá,
Krúha potlej ſtradala!“

Shla ſta vunkaj na poljé,
Kakor takmu boju gré.
V pervo ſta ſe sjesdila,
Prelepó ſe kuſhnila;
V drugizh ſta ſe sjesdila,

Si masinze odgrisnila;
V trétje ſta ſe sjesdila,
Glave ſta ſi jemala.
Pégam ima tri glavé,
Lambergar ga ob ſrednjo dé,
Ko jo je odſekal prezh,
Je nabódil jo na mezh,
In po Dunaju drizhí,
'S oken glashovna letí.

V lini Zeſaróſt ſtojí,
Ino pravi, govorí:
„Hvalen bodi, vezhni Bog,
Prezh je vojſka, vir nadlog!"

Dalej Zeſar ſhe to prav':
„Lambergar, kje boſh ti ſtal?
Al zheſh bit' na Dunaju,
Al na Krajnſko greſh domú?"

Lambergar ſi Krajnſko svolj',
Kjér je ſrezhen sadovolj. —

Trije bratje.

Ti ſo bili sgorni vitesi:
Oj Marko mlad in Debelak,
In trétji je bil Jenkotizh.
Tako je rekel Marko mlad:
„No, kaj vama pravim brat'za dva!
Zhe bomo tak rasſajali,
Se bodo dnarzi nam' poſhli.
Preterdo mene svéshita,
Kljuzhavnize saklenita,
Sa sankami vosle delajta,
Po turſhko me sakovajta,
V temno me jézho denita,
Pojta v Turzhijo globoko,
In kup sa mene delajta,
Sa en tovor slatih rumenov,
Sa eniga belih tolarjev,
Dvajſet belih goldinarjev.“ —

Sta ſhla v Turzhijo globoko,
Sa Marka ſta kup delala.
Tako je rékel Jenkotizh:
„No kaj ti pravim, turſhki Zar!
Moreſh dati vojakov ſédem ſto?“
„„Privergel jih bom ſédemnajſt
In pojdem tudi ſam s teboj.““
She vsdignejo ſe in grejo,
Kamor predaljezh pridejo,
Kje do jézhe Markove tamnè.

Takó je rekel turſhki Zar:
„Pokashi Marka mladiga,
Pa vunder nikar sdraviga,
Po turſhko sakovaniga.“
Jézho tamno odklenejo,
Marko sa miso tam ſedí,
Ino s sobmí saſhkerpentí,
Po vſi jézhi ogenj letí.
Tako je rekel turſhki Zar:
To ni nobeden Marko mlad,
To je ſam peklénſki tat.“
Vséli ſo Marka mladiga,

Shli ſo v Turzhijo globoko,
Kamor predaljezh pridejo,
Daljezh k vôdi Kolpini.
Tako je rekel Marko mlad:
„O miloſt, miloſt! turſhki Zar!
Jes tudi ſim jetníke imel,
Vſakimu ſim eno miloſt dal,
Tudi jo daj meni, turſhki Zar!
Odklêni meni déſno roko, lévo nogo,
De ſi bom ſvojo glavo vmil;
Mene moja glava bolí,
Pri mojim ſerzu dobro ní.
Dajte meni mojo ſabljizo,
Sabljiza je têshka zenta dva;
Oj zenta dva in ſunte tri!“ —
She ſo mu dali kupizo,
Tud' njêga ſvitlo ſabljizo.
Sazhel je Turke ſekati,
Jih je poſékal ſedem ſto in ſedemnajſt.
Marka je hitro domu ſhel,
Nar préd je ſhel v Jenkotizhev grad.
Bratiza pri misi ſedeta,
In ſi dnarje délita.

Tako jé rekel Marko mlad:
„Sakaj ſi dnarje délita,
Saj jih ne bóta vshivala?“ —
Vi dva ſta . . . .
Jeſt bom vama po vitesko.
Is nóshenz potegne ojſter mezh,
Obéma vershe glave prezh.

Deſetniza.

Shlahtni goſpód, shlahtna goſpá
Devét hzherá iméla ſta,
She v deſéto je nóſezha.
Lepó Boga proſita,
De b' jima en porod dal,
Porod ſinka mladiga.

Bog pa nózhe vſliſhati;
Spét rodí ſe ena hzhí.
Bótre v kup povabijo,
Déte h kerſtu neſejo;
Dal' ſo ji ſprelépo imé,
Sprelépo imé: Alenzhika.
K' mat' ji je kruha dajala,
Vſelej je milo jokala;
Ko ga je drugim dajala,
Se lepó je ſmejala.

Hzhi jo je vpraſhala:
„Kaj je to vi mat' moja,
De vi vſelej jokate,
K' meni kruha dajete?"

Mati je odgovorila:
„Kaj bi ſe ne jokala?
V deſetino ti bo it'! —"
Ṣtara je bla ſédem lét,
Angelj 's néba prileti,
Perſtan je prinéſil slat,
Mlajſhi hzhér' ga hiti podat'.

„Kaj vam pravim mat' moja?
Ṣpez'te sdaj popótnizo,
V' ſrédo notri perſtan slát,
Ktéri bo perſtan slát priſhel,
V deſetíno ji bo it'."

Ṣpêkla mat' popótnizo,
V' ſrédo djala perſtan slát,
Sréshe v koſzov jo deſét,
Hzhéram dala vſak' en'ga.

Potlej jih je vpraſhala,
Ktéra perſtan slát imá?

Vſe ſo djale: „jes she ne.“
Sama mlajſhi hzhí molzhí,
Perſtan slát v roki dershí,
Potlej tako govorí:

„Kaj vam pravim mati vi?
Naredite meni sdaj
Zherno romarſk' oblazhilo,
Dajte m' zherno kapizo,
Romarſko tud' palzhizo,
Kot ſe romarju ſpodobi.“

Jéla je ſlovo jemát'
Od ozhéta, matere
Od devetih tud' ſeſtrá.
She ſe vsdvigne ino gré,
Klizhejo jo sló nasaj;
Starſhi omedljujejo.

„Le medlé naj v boshje imé!
Pomagati ne morem nizh.“

„„„Oberni ſe ſhe nasaj,
De v obras te vidimo!“““ —

„Kaj ſe bom obrazhala,
Vám ſerzé poderala,
Ne bomo ſe vezh vidili,
Kot po ſmerti na ſodni dan.“ —

V ſédmih letih je priſhla
K' je ſtarji hzhere moshítva bla,
Próſi zhes nozh pri hiſhi oſtat',
Al nihzhe je ne posna,
Tud' ſposnati ſe ne dá.

Iméti ſe je branijo:
„Niſi ſirota bres uſhí,
Niſ' sa ſvatovſke ljudí!“ —
Tak' Alenka govorí:

„Naj le pridejo ſkup ſvatje,
Jes ne bom jim nizh na pót',
Stiſnila ſe bom v en kót,
De me viditi ne bó.“ —

Grosno ſe je branijo,
Pa po ſíli obſtojí.

Krog ſeſtré pretekajo,
Alénzhike v zhiſli nimajo.
K' ura odbila je dvanajſt,
Alénka svigne ſe in gré.

She tako pravi, govorí:
„Bóg obvar' vaſ mát' in ozhe,
Ino tud' mojè ſeſtré!
Sédim lét mene ni bló,
Sdaj nikol' me vézh ne bó,
Vſe v kup sdaj srozhim Bogu!" —

S. Katarina Marterniza.

Stoji, ſtoji béli gradizh
Notri v gradu mlad kraljizh,
Hujſhi je ko Peſoglavez.
„Gôri, gôri, hlapzi moji,
Kviſhko po selêni gôri,
Karkolj bote v gôr' dobíli
K' mêni bóte v grad dervíli.“

Drus'ga v gôri ne dobíjo,
Ko kriſtjano Katarino,
Ki ovzhize paſe v gôri,
V grad ſo jo peljáli doli.

„Kaj ti pravim Katarina?
Kaj boſh raji ti ſtorila?
Al' bóſh martro raj terpéla,
Al' menè moshá iméla?“ —

„„„Martro raji zhem terpéti,
Kakor te moshá iméti.“““ —
„Gôri, gôri hlapzi moji!
Pôjte, koló narejajte,
S brovnimi britvam' napérjajte.“ —
„Kaj te vprasham, Katarina!
Kaj bosh raji ti storíla
Al' bosh martro rajì terpéla,
Al' moshá mene iméla?“ —

„„„Martro raji zhem terpéti,
Kakor te moshá iméti.“““ —
„Gôri, gôri hlapzi moji,
Pôjte, koló narejajte
S brovnim britvam' napérjajte!“
V trétje so jo v koló vplêtli,
Verhi hriba so jo nêsli,
'S hriba so jo satozhíli,
Martro to ji naloshíli:
Hribov zhes devét letéla
Le she lépshi je sapéla;
Dol' na ravnim je obstala,
Martro svojo dokonzhála.

Srézhala jo je Maria;
„Kaj ti pravim, Katarina!
Pôjdi s mano v nebéſa,
Kjér ſo ſvéte vſe teléſa.
Duſhe bóſh is viz ſpravljala!“
O preſvéta Katarina!
Ona ſvéto olje ima.

Jelengar.

Jelengar poje prelépo,
Vſi ljudje vſtajajo,
Njega pétje poſluſhajo.
Tud' je vſtala kraljéva hzhí,
Tako je rêkla kraljéva hzhí:
„No kaj pravim mojſhkra ti!
Le sbéraj vkupaj zule trí,
Eno slata, eno ſrébra
Tretjo obléke ſvilene.
Pojdve s Jelengarjem na pot.“
Tako ji mojſhkra govorí:
„Nikar, nikar, kraljéva hzhí!
Kdor ſe s Jelengarjem pezhá,
Rada ga glava bolí.“
She ſe vsdigneti in greſti,
Kamor dalezh prideti,
Dalezh na plano poljano,

Tje na seleno tratizo.
Tako Jelengar govorí:
„Poglej gor' kraljeva hzhí!“ —
Ona je gor pogledala,
Vidi jih ſedemnajſt víſiti, —
Kraljéva hzhí oſemnájſta boſh!“
Kraljéva hzhí tak govorí:
„Puſti viſit' me oblézheno!“
Tako Jelengar govorí:
„Obléka pa je déklam pràv,“
Kraljéva pravi: „Pomagaj Bog!
Tudi mladí bratiz moj,
Ki je ravno na lovi sdaj!“
Bratez je ſaſliſhal tó;
Hitro ji je k' pomozhi ſhel,
Ino obéſil Jelengarja.
Tako Jelengar govori:
„Puſt' viſit' me oblézheniga!“
Tako kraljev ſin govorí:
„Obléka pa je mojim hlapzam pràv.“

Ravbar.

Tam ſtojí goſpód Ravbar,
Lepi konjſki poglavar,
Notri v goſtím ſmerezhuju,
Kjér ſe drugam ne vidi,
Kakor v ſvéte nebéſa.
Gor' in dol' po iſpi hódi,
Lepo boshjo molitev móli;
Shel je v line viſoke
In gleda v ravno polje,
Po polju pobizh tezhe,
Gotovo béli liſt mu neſe.
She mu je ſhel na próti,
She ga na pragu ſrézha.
S eno roko je odpéral,
S drugo beli liſt prejemal.
She beli liſt prebêre,
Gôri klizhe hlapzov trinajſt,

„Bersdajte konjizhev ſhtirnajſt;
Hitro, hitro mi vſtajajte,
Na vojſko ſe napravljajte!
Turk nam hozhe vséti Siſek,
Zhe nam Turek Siſek vsame,
Méſto Ljubljana bo pokrajna,
Krajnſka deshela turſhka drajna.“ —
She ſo na konjízhe ſédli
Ino terdo prozh sdérjali,
Pa niſo préd obſtali,
Ko pri biſtri vôdi Savi.
„Gôri, gori, brodniki!
Naſ bote zhes vosili;
Turk nam hozhe vséti Siſek.“
She je ſegel v shep ſvoj svilen,
Sagrabil je vunkej slatov,
In jih je podal brodníkam:
„Nate to, brodniki pridni!
Nam bóte ſrézhe proſíli,
De bi naſ zhés vosíli!“ —
She ſo na konízhe ſédli
In ſo terdo prozh sdérjali,
In niſo popréd obſtali,

Kakor tam v beli Ljubljani:
„Gôri, gôr' Ljubljanzi! Ljubljanzi!
Ljubljanzi, Ljubljanzi! ſte saſpanzi,
Hítro, hítro mi vſtajajte,
Se na vojſko napravljajte.
Turk nam hozhe vséti Siſek,
Zhe nam Turek Siſek vsame,
Meſto Ljubljana bo pokrajna,
Krajnſka deshêla turſhka drajna.“ —
Ljubljanſke ſo goſpé jokale,
Dnarje v bértasih noſile,
Sa goſpode ſo proſile.
Takó je rékel goſpod Ravbar,
Lépi konjſki poglavar:
„Sdaj ni zhaſa podkupvati,
Sdaj je zhaſ ſe vojſkovati;
Turk nam hozhe Siſek vséti,
Zhe nam Turek Siſek vsame,
Meſto Ljubljana bo pokrajna,
Krajnſka deshêla turſhka drajna.“

Pamórfka dékliza.

Ptíza priletéla,
Drobna ptízhiza,
Prelepo je sapela
Od devize Marie:
„Tavshentkrat bodi zhefhena,
O Maria, rósha tí!
Teb' enaka ni nobena,
Take nima zéli fvét,
Tavshentkrat bodí zhefhena
O Maria roshni zvét!"
Tako Maria je rekla:
„Kaj te vprafham ptízhiza!
Kjé fi fe nauzhila
Te fvéte péfmize?
Al' fi jo 's pifma sbrala,
Al' fi jo fama smiflila,
Al' fi jo ismífhljavala

Is ſvoje modre glavé?“ —
Takó je rekla ptizhiza,
Predrobna ptízhiza:
„„„Jes je niſem ’s píſma sbrala,
Al’ ſi je ſama smiſlila,
Al’ ſi je ismiſhljavala
Is ſvoje módre glave.
Jes ſem to péſem ſliſhala
Od samorſke deklize,
Ki ſe po morju vosi
V eni piſan’ barzhizi,
In prav lepo poje
Od devize Marie:
Tavshentkrat bodi zheſhena:
O Maria, rosha tí!
Teb’ enaka ni nobêna,
Take nima zéli svét;
Tavshentkrat bodi zheſhena,
O Maria, róshni zvét!“““ —
Tako je Maria rekla:
„Kaj ti pravim, ptízhiza!
Bi hotla mene peljat’?“
Tako je rekla ptizhiza:

„Jes b' le hotla kjekaj peljat',
Al ſilno predalezh je.“ —
Ptízhiza je lctela,
Maria pa je tekla
Po lepim ravnim polju,
Pa je Maria pred pritekla,
Ko ptízhiza priletí;
Ste priſhli predálezh
Do samórſke déklize.
Dekliza ſe po morju vósi
V eni piſan' barzhizi
In prav lépo poje
Od devize Marie:
„Tavshentkrat bodi zheſhena,
O Maria, rósha ti!
Teb' enaka ni nobena,
Take nima zéli ſvét;
Tavshentkrat bodi zheſhena,
O Maria róshni zvét!“ —

Strêljiz in dvé saklèti.

Streljiz je sgodaj vſtal,
Gori klizhe ſeſtro ſvojo:
„Pojd' mi kurit' seleno pézh,
Gori mi prinêſi zhiſte vodé,
De ſi bom vmival béle roké,
S bélmi rokami lize dvé.
Sdaj bom jes na ſtreljanje ſhel
V selêne travnike,
Drobne ptízhize ſtreljat.“ —
„„Oh, nehaj, nehaj bratez moj!
Nózh ima ſvojo mozh,
Dán pa je od Boga dan,““ —
Streljiz pa ne mara nizh sa tó.
Shel je v selêne travnike
Drobne ptíze ſtreljat.
Pervizh uſterlí,
Padla je góſta megla;

Potlej je ſhel droban désh,
Dol' ſte pritekli jelenki dvé,
On jih hózhe namérjati,
De jih je hotel ſtreljati.
Tako ſtarji govorí:
„Nikar ſtreljati ſtreljiz tí,
Saj ſve kerſheni, ko ti,
Pa naj je saklléla mazhoha,
De morave po germovju letati
S divjo sverazhino,
Ti b' naj lahko reſhel, ko b' naj tel,
Peljal bi naj h ſhtudenzu shegnan'mu,
Umival bi nama béle glavé,
Ratali bi shlahtne goſpé." —

Streljiz vſe tako ſtorí.
Tako mu ſtarſhi ſeſtra govorí:
„Sdaj boſh imel mojo mlajſhi ſeſtró,
Jes teb' isrozhim devét gradov,
Devét gradov, devét priſtav;
Eniga ſamiga ſebi puſtim.
She tiſtiga vbógim rasdelím. —
Jes ſe sdaj v kloſhter podam,

Nótri v klofhtru molíla bom,
De prifhla v nebéfa bom,
V nebéfa v fveti raj.
Bog ga vfim fkupaj daj!“ —

Saljúbljen grofizh.

Stoji, ſtoji beli grád,
Notri je shlahtni goſpod, shlahtna goſpa,
In eno goſpodízhno imata,
Njo bi bil rad grofizh mlad,
On bi jo bil rad dobíl,
Pa mu ni hotel goſpod je dat'.
She je rekel: „Ne vem, kaj bi ſtoril,
De bi s ſvojo ljubizo govoril?" —
Dal je sidat' ſhterno novo,
Shterno novo, ſhterno lépo;
„Bódo vſe deklize po vodó priſhle,
Bo tud' moja goſpodizhna priſhla." —
Vſe deklize ſo priſhle po vodó,
Samo njegove goſpodizhne ni biló.
Goſpodizhna proſi lépo:
„Kaj jih proſim, ozhka moj!
Naj me puſte po merslo vodo,
V lépo ſhterno novo!"

Ozhka pravi, govorí:
„Jes imam dékel pét,
De noſijo merslo vodó.“ —

„Sam ne vém, kaj bi ſtoril,
De b' s ſvojo goſpodizhno govoril?
Puſtil bom sidat' zerkev novo,
De v nji ſveta maſha bo.
Bodo vſi ljudjé k ſvéti maſhi priſhli,
Bo priſhla tud' goſpodizhna moja!“
Vſi ljudjé ſo k maſhi priſhli,
Samo goſpodizhne ni biló. —
„Kaj jih proſim ozhka lépo,
Naj mi puſté, v zerkev novó
V kteri ſvéta maſha bó.“ —
Ozhka tako govorí:
„Saj imamo domá duhovniga,
De nam maſhujejo.“

Grofizh tako govorí:
„Sam ne vém kaj bi ſtoril,
De b' s ſvojo goſpodizhno govoril?“ —
Oblekel je v beraſhko obléko,
Je ſhel goſpoda proſit boshjiga darú.

Goſpod pravi, govorí:
„Pojdi moja hzhí!
Pojd' berazhu dar dat!
Nikar ga vun ne ſpuſtimo,
Kér proſi v imenu Jesuſa!“ —

Goſpodizhna mu gré dar dat,
Kadar na moſtovsh prideta,
Se kuſhneta, objemata.
Uboshez tako govorí:
„She bom smiſlil nekaj noviga;
Storil ſe bom mertviga
De bo svonilo po vſim meſtu lépo,
De me bodo ljudje pokropit priſhli,
De me boſh tud' ti goſpodizhna priſhla,
In ne pojdeſh vezh nasaj.“ —
Groſizh je priſhel domú,
Storil ſe je mertviga,
De je svonilo po vſim meſtu lepó.
Goſpod je poklizal hlapze ſvoje:
„Kakſhno zhudo ſe godí,
De po vſim meſtu lepó svoni?“ —
Vſa drushina je pokropit ſhla,
Goſpodizhna je proſila lepó:

„Naj tudi jes pokropit grém,
K' me niſo puſtli k shivimu,
Naj me sdaj puſté k mertvimu!“ —

Goſpodizhna je oblékla zherin gvant,
V roko vsela paternoſter,
De je groſizha pokropit ſhla.
Kadar je noter v kamro priſhla,
Tako goſpodizhna govorí:
„Aube, kakſhen je le ta merlizh?
Roké dershé ſe sa objét',
Shnablji dershé ſe na puſhat',
Nogé pa na droben pleſ.“ —
Gori je vſtal merlizh mlad;
Se kuſhneta, objameta.
Grofizh tako govorí:
„Le ſim, le ſim, hlapzi moji!
Pojte po ſajmoſhtra,
De naj v isbi porczhí!“
Ozha tako govorí:
„Vſak ozha je bres pameti,
Ktér ſvojo hzhér od ſebe puſti!“

Juri ſe méni s dvéma ljubama,
Juri ſe méni s dvéma ljubama.

Ena mu na rózheju saſpála,
Druga mu je tiho govoríla:

„Usmì mene, Juri! goſpodínjo!“
„„Nezhem, borme, imaſh bratza sléga.““

„Jes zhem bratza, bratza jagodíti.“ —
Je ſhla v gôro, v gôro zherno.

Prevernila liſtje, liſtje in travízo,
Je iſkala kazho, kazho jadivázho.

Naſhla kazho, kazho jadivázho:
„Daj mi kazha ſtrupa in zheméra!“

Dála ji je kazha ſtrupa in zheméra,
Neſla je domu ga ſvojmu bratu.

„Pi ti bratez, ti ſi moshka gláva!“
„„Pi ti ſeſtra! ti ſi pa ſtareji!““

„Jes ſim píla, têbi oſtavila.“ —
Ko je ispil, na tlà ſe je svernil. —

„Usmì mene, Juri! goſpodinjo.“
„Nezhem, borme, imaſh bratza sléga!““

„Jes ſim bratza, bratza jagodila.“ —
„„Kak' ſi bratza, tako bi tud' mene!““ —

„Sdaj oh ſim bres bratza in ljubavza,
Sdaj oh ſim bres bratza in ljubavza!“

Stara mi manjka po gôri ſhétala,
Mi saſtala tri vodarje mlade.

„Ste li vidli mojga ſinka Janka!“
„„Niſmo ga vidli, pa ſmo zhuli gláſe,

De ga ſo peljáli trije Turzi mládi,
De ga ſo peljáli trije Turzi mládi,

Pervi mu je rékel Janko! béshi v góro! —
Niſim jelen, de bi béshal v góro.

Drugi mu je rékel: Janko! béshi v vódo! —
Níſim ríba, de bi béshal v vódo.

Trétji mu je rékel: „Janko! prodaj ſe ti nam!“
„„Niſim devojka, de bi ſe prodaval;
Pak junak ſim, de devojke ljubim!““

Majdalenka.

Tù ſta bila ſtarí ozhe,
Stari ozhe, ſtara mati;
Niſta vezh otrók iméla,
Kakor eno ſamo hzhérko
So imenam Majdalenko,
Lépo imé! Majdalenka.

Starſhi ſo jo pa proſíli,
De b' ſe bila omoshila,
Kdor je hozhe, tega nozhe,
Kogar hozhe, on je nozhe.
Tak je rekla ſtara mati:
„Po te pridi vſa hudôba!"

Komaj mat' je 'sgovorila,
Polni vert je zhernih ſvatov.
Tak je rekla ſtara mati:
„Bómo kadili, ſhkroſíli." —

Tak' je rékel ſtaraſhína:
„Le kadíte in ſhkroſíte,
Majdalenka je le naſha!"

She ſo na konjízhe ſédli
Ino terdo ſo sdérjali,
Po ſkalovju in pezhovju,
Ogenj jim spod nóg je ſhvigal.
Tak' je rekla Majdalenka:
„Kaj te praſham, o moj shénin!
Al' bomo kaj kmalo doma?"
Tak' je rekel njéni shenin:
„Saj je to tù vſe she naſhe." —
Tak je rekla Majdalenka:
„Kaj te próſim, o moj shénin!
Naj ſtopim na zhèrno sêmljo,
Savpíjem v ſvéte nebéſa!"

Tak' je rekel ſtaraſhína:
„Le savpí enkrat al' dvakrat,
Saj t' ne bo nizh pomagalo!"
Stopila na zhèrno sèmljo,
Savpila v ſvéte nebéſa:

„Moj Bóg, ôzhe ti nebéſhki,
Sakaj ſi mene sapúſtil!“

Ştrila ſe góſta meglíza,
Polna angeljzov nebéſhkih.
She ſo vséli Majdalenko,
Nêſli jo v ſvéte nebéſa,
Gôri k ozhetu nebéſhkim'.

Mlinar.

Mlinar hodi po malinu,
She shvishga, poje prelepo,
K njem' je priſhla grênka ſmert:
„Kaj ſi mlinar! tak' veſél?“ —
„„Sakaj bi jeſt veſél ne bil,
Ki imam ſedem kamenov,
Pa mi drusiga ne meljejo,
Kakor pſhenizo rumeno,
Pa imam shago in malin,
Tud' imam ſedem deſetin.““ —
Tako je rekla grênka ſmert:
„Sdaj pojdeſh pa mlinar s menoj,
Bóſh Bogu odgovor dajal,
Kér ſi velike mérze jemal.“ —
Tako mlinar govorí:
„Jes imam pa ſtaro mater,
O grenka ſmert vsem' jih ſebój!“

„„„Nozhem nobeniga drusiga,
Ko têbe mlinarja ſamiga!“““

Mlinar popadil sakolnik,
Vùn je sapodil grênko ſmert;
Prijela ga sa béli vrat,
Vergla ga je na poſtljo snak:
„Tukaj boſh leshal lét' in dan,
De bodeſh proſil ſmert' ſi ſam.“
She je pretekel lét' in dan,
Priſhla je grênka ſmert nasaj:
„Al ſi mlinar ſmerti voljan?“
„„Jes ſi jo proſim vſaki dan.““
Prijela ga sa belo roko,
Peljala ga v ſvelo nebo.

Nova Shtift na Shtajerſkim.

Klaſt volizham hlapzi ſhli,
Hlapzi, aj! Tomanovi,
Vglédali ſo luzhizo,
She ſe grosno vſtraſhijo;
Shli ſo klizat Tomana,
Goſpodarja ſtariga.

„Gôri! gôri! Toman ſtar'!
V naſhim bórſhtu lúzh gorí,
Sa gotov' ſe zhúd' godí!“ —
Toman klizal Tomanko,
Ji povédat' sgódbo tó:
„Hitro gôri Tomanka!“

Tak je rekla Tomanka:
„Stári, ſtári, Toman tí!
Sa gotov' ſe zhúd' godí.“ —
„„Hitro pojmo v Gorni grád
Sgódbo to na snanje dát,

Gòr' do ſhkoſa ſvetliga
Ino pa naméſtnika.““ —
„Zhakaj, ſtári Toman ti!
Naj odbije polnozhí!“

Toman komaj zhaka tegà,
De je ura dvanajſt bla,
Hitro dalej sdaj gredó,
Dalezh notri v Gorni grád,
To na snanje ſhkofu dát.

K ſvétlim' ſhkofu pridejo,
Njega gôri ſklizhejo:
„V naſhim gójsdu lúzh gorí,
Sa gotov ſe zhúd' godí!“

Hitro ſe sdaj vsdvignejo,
She predalezh prídejo,
Tjé v gojsde Tomanove,
Tam ſvitlobo vidijo,
Kakor pravit ſliſhijo.
Tak je rékel ſvétli ſhkof:
„Tukaj zerkev bomo narejal',
Novo Shtiſt jo imen'val'.“

Srézhna nevésta.

She je shla dékliza po vodo
In se milo jokala,
Srézhala jo je Maria,
Lépo jo je uprashala:
„Kaj je tebi, dékliza!
K' se tako milo jokash?“ —
„Kaj bi se milo ne jokala,
K so mene mati moshili
Devetimu kralju,
V devéto deshélo,
K' jih je devet vmoril,
Mene bo deséto!““ —
She jo je lépo Maria poduzhila:
„K' te bodo tje peljali,
Nikar ne píj, nikar ne jej,
De ne bosh jutrinje sapila,
Ne jutrinje sajédla.

Ko ti bodo napijali,
Se okol' saberni,
Pa vénar v bokal versi.
K' te bodo ſpat peljali,
Nikar ne hôdi ſpát,
De ſi boſh ſama poſteljo preſtljala;
Notri boſh naſhla piſán'ga gada,
V rudézhi kapizi pokritiga,
V piſanim povójzu povitiga." —
Sko je dekliza vſe to ſtorila.
K' ſo je tje pripeljali
Ni pila in ni jédla.
Ko ſo ji ponujali,
Se je okol' sabernila,
V bokal pa vénar vergla.
Ko ſo jo ſpát peljali,
Ni ſhla préd ſpát,
De ſi je ſama poſtljízo preſtlala.
Notri je naſhla piſaniga gada,
V rudézhi kapizi pokritiga,
V piſanim povojzu povítiga.
She ji je mati rekla:
„Kdo te je slodja! to navadil?" —

„„„Mene ni slod' navadil,
Mene je Maria navadila,
Ko ſim ſhla dekliza po vodo
In ſim ſe milo jokala,
Srezhala me je Maria
Ino me lepo poduzhíla.""" —
Shénin pa tak právi:
Devetkrat ſim pri altarju ſtal,
Pa niſim pri nobeni ſpal;
Hvala bodi sdaj Bogu
Ino tud' Marij' sa to,
Ko te je lepo poduzhila!

Ubijavez s koléſam tert.

Poſluſhajte vi kriſtjani!
To mojó ſlabó toshbó:
V teshavi ſim nesnani,
To mi béli pazh glavó. —
Kdo je kôli kriv mi téga?
Téga krive ſo drushbé. —
Noge meni oſlabéle
Vſhéſa ſo oglúſhile,
Liza barvo smenjajo,
Preterdó ſo me svesáli
In na vóʂ me vershejo,
Dalezh ſo me pripeljali
Na to gmajno gréſhniſhko,
Na ſtol piſan me poſádli,
De mi ſodbo preberó.
Kadar ſodbo ſo mi sbrali,
Martro mi pokashejo,

Martro ſo mi pokasali
In gotovo ſmert mojó,
Me na semljo poloshíli,
Doli na zherno semljó,
De ſo me s koléſam terli,
Oh s koléſam shelesnim!
Vſi ljudje ſo me ſodíli
De v zherni pojdem pekel,
Pa mi Jesuſ je obljubil,
De bo vsel mêne v nebó.

Ubijavcz obéſhen.

K' ſim pri mam'zi póbizh bil,
Sim dovolj veſélja vshil;
Kadar ſim od mam'ze bil;
Slab' tovarſhtvo ſim dobil
In tovarſha ſvojiga,
S nôshem ſim prebódil ga,
Kri, shivlenje mi je dal
In saſramno ſmert preſtal.
Spovedníka ſim ſi sbral,
De mi bó na ſtrani ſtal,
De mi bó odgernil véſt,
De mi bó gotovo svéſt.
Tak ſpovednik mi govorí:
„Al te kaj ſerzé bólí,
Ki rasshalil ſi Bogá?
Odpuſhanja proſi ga!"
Drugizh ſpovednik je djal:

„Kaj ſe rabeljna bóſh bál?
Déſno mu podaj rokó,
Vóſhi ſrézho mu lepo!“ —
Men’ ozhí saveshejo
Vùn ſkos’ méſto péljejo,
Na ſtol piſan ſo me djal’
Ino meni ſodbo bral’.
Pravda je bla ſklenjena,
Paliza prelómljena.
Shaloſt mamzo sló obgré,
Ko to ſlabo poſhto své,
De meni sa glavo gré.
She bolj shaloſtna je bla,
Vidit’ ſina me ſvojga,
Na koléh viſézhiga,
Na koléh viſézhiga. —

Tesháyna pót.

„Konjízha bom ofedlal,
Pa pojdem k lubi v vaf.
Predelezh fim prijésdil
Do vôde Kamnifhke.
Konjízhu b'la do gerla,
Mêni v fhkórne fhla.“ —
She predáljezh je prijésdil
Pod lip'ko seleno,
Pod lip'ko na tla fédel
In jókal fe je zélo nőzh.
Ljubiza fe je sbudíla
In fhla pihat' fvitlo luzh:
„Men' fe to prav sdí,
De ljubi jóka zélo nózh.“
She je fhla po-nj pod lip'ko,
In ga peljála v kamro málano,
Konjízha pa peljála v fhtal'zo vélbano.

Ljubimu je dala píti,
Sladke rosólie;
Konjízhu dala sôbať
Pſheníze rumene.

Zhudnov Jaka.

Le ſhkóda sa Jáka sa Zhúdnoviga,
K' ſta ga v Gorjah kopála dva ſanta mladá.
On mílo je jókal in prôſil ſanta,
De b' ſhe enkrat prisanêſla, de bi ne hôdil
po vaſi.
„Şpreljuba ſantízha ne kopájta me niká,
Şaj druge vezhéra bom leshal domá!" —
„„Şhkarje bom kúpil, pa pojdem gori,
Bom Jaka oſtrigil, pa neſem Şhpéli.""
Kój Juri ga vsdigne, ga nêſe doli,
Ga vershe v koríto, ga vershe v vodó,
In Şhpéla ſe jóka, ſe gerdo dershí,
Kér Jaka v korítu na hèrbtu leshí,
Şhpéla je lépa, ker rada ga jmá.
Ko ſo ga ſnózhi vlékli doli,
Kój ſantinov je prôſil in s lépo ravná,
Al' drugázhi ni bilo, je mógel v vodó.

Şhe Erjavzhévga bi b'li rad', b' mu prisanêſli ne b'li,
Prisaneſheno mu ne bó, ga ſhe enkrat dobím.
Komarja, Erjavza, Sadnikarjevga,
B'li tudi kopáli, ko b' sravin bli priſhli.
Oh Jaka je lép, ko nageljnov zvét,
Pa ſhe lépſhi bi bil, ko b' ſkopán ne bil!

Posherúh.

O Kopret is Kaplje vaſí!
Shêna mu koſílo naredí,
Opêzhe mu teléta trí.
Kopret! ſaj ſhe mérnik shganzov ſtojí,
She toljkanj kaſhe ſe hladí,
Kopret ſe ſhe gerdó dershí,
K' ſe mu premalo koſíla sdí.
Prikupi ſi ſhe en zênt meſá,
Eniga teléta in eniga pſa,
On notri v uſta sahamtá
Vſak bart en funt meſá.
On ga ne svézhi, ga ne shveljka,
Ga prekúznje, de veljá.
Kopret pa tako ſtraſhno . . . . .
De ménijo, de sa Zhernivzam gromí.
Kopret ma pa grunte trí,
Pa vſe s ſvojim gnojem gnojí;
Kopret je pa en majhin moshíz,
Pa je túdi debélih koſhíz.

Tolmajnar in Susána.

Lépſh' ljubésni ni na ſvétu,
Ko ljubesin ſantovſka,
Pa je ni golſije vézhi,
Kakor je ſhtudentóvſka. —

Ozhu, mater' je obljubil,
De bo novo maſho pél,
Svoji ljubzi je obljubil,
De jo bo gotovo vsél.

Tak' ji rêzhe: „Ljuba idi,
Móſhkra têbi naj ſtorí
Novo oblazhilo is shíde,
Vſtani predin ſe sorí.

„Kó navada gré nevéſti,
V zerkev pojd ſranzhkanarſko,
V klóp, ko ſzer, ſe daj uſéſti,
Notri v klóp omalano."

„Ko v zerkev bodo me peljáli
In bom ſvet' teló imel,
Védla tiſtkrat bodeſh kmalo,
De bom novo maſho pél.“

„Zhe v rokah takrat prineſem
Lép selêni roshmarin,
Vidla bódeſh, kakor rêzhem,
De ſe s tabo sarozhim.“ —

Sgodaj je Suſana vſtala,
Sjutraj prédin ſe sorí,
In lepó ſe napravljala,
Po nevéſtno ſe nar'dí.

Notri v zerkev potlej gréde,
V zerkev ſranzhiſhkanarſko,
Tamkej ſe v klop uſéde,
Notrí v klóp omalano.

Svéſto smiraj pogleduje,
Kdaj nje shenin priſhel bó,
V zerkev s njim ſe sdaj priſnuje
Dvanajſt ſranzhiſhkanarjev.

On v rokah je prinéſil
Svétiga reſhniga Bogá;
Ljub'za vunder je tíh miſel,
De ſe sdaj sarozhita.

Ko na pervo ſhtápnjo ſtane,
Novo maſho je sapél,
Ljub'za ſtraha vſa ſe sgane,
Vſe krog ſe ji je vertél'.

Maſhnik dalej je povsdvignil
Preſveto réſhno teló,
Ona pade kó bi mignil,
Omedlela je sa tó.

Kadar maſhnik povsdviguje
Dalej ſvéto réſhno krí,
She Suſan' prihaja huje,
Naglo duſho popuſtí.

Ljudſtvo pa je hrúp sagnalo:
„Ena shénſka je mertva!"
Maſhnik pa ſposnal je kmalo,
De Susana je letá.

On okóli ſe oberne,
Svéti shégin ji je dal,
Spet okoli ſe poverne
Ino v prizho vſih je djal:

„Kaj vam pravim vi ſhtudéntje,
Ktéri ſhe ſhtuderate,
Ste sazhéli ljub'ze iméti,
Nikar jih ne sapuſtite!

Jes Susano ſim samotil,
De je mogla sa-me vmrét',
Tudi jes ſim ſe napotil,
Sapuſtíti sh-njo ta ſvét.

Kaj vam pravim, vi pogrébzi!
K' bote naju pokopal',
Pred zerkvén prag bote ljubzo,
Mene konez kóra djal'."

Komaj toljko ſhe preſtane,
De je novo maſho sbral,
Bersh do mertve gre Susane,
Ino tù tako je djal:

„Ona vmerje savolj mene,
Jes vmerjem savolj njé.“ —
Doli pade ino ſklène. —
Grobe, ko je djal, ſtoré.

Is njeniga groba sraſe,
Limbar zhiſt in lepo bel,
Is njegovga groba pa ſe
Gerem gartrosh je sazhél.

Raſti ſta nakviſhko jéla,
Do verh zérkve in naprej;
Verhu zerkve ſe objéla,
Sraſla gori v ſvétli raj.

Odkop.

Lépa krajnſka shêna
Teshak porod je iméla;
Na poródu je omedléla,
Na poródu je omedléla.

Hitro ſo jo pokopáli,
Doli vſi ſo pokleknili,
In molítve ſo molíli,
In molítve ſo molíli.

Proti dom' ſo ſe verníli;
Otrôz' ozhet' na prot' pritêkli:
„Oh kak' ſmo lázhni!“ — njemu rêkli.
„Oh kak' ſmo lázhni!“ — njemu rêkli,

„„Pójte mater' kruha proſit,
Ona ga je préd dajála;
Naj bó tud' sdaj ga dála,
Naj bó tud' sdaj ga dála.““ —

Kaj ſo otrôzi ti ſtoríli?
Na pokopaliſhe ſo ſhli,
  De bi novi grobek naſhli,
  De bi novi grobek naſhli.

Kadar ſo oní ga naſhli,
Dol' ſo poklekníli,
  Molitev sa mater molíli,
  Molítev sa mater molíli.

Mater' v gróbu ſo proſíli;
Al' mati v gróbu lépo poje;
  Síblje ljúbo déte ſvoje
  Síblje ljúbo déte ſvoje:

„Nad semljó ſim te noſíla,
Pod semljó ſim te rodíla;
  S kom te bom li sdaj shivíla?
  S kom te bom li sdaj shivíla?

Rada bi te 'tla povíti,
Al pretèſna je ta hiſhka,
  Od vſih plati mene ſtiſka,
  Od vſih plati mene ſtiſka. —

Tud' mi je malo prenifka,
S nofam moram jo podpérat',
S uftmi moram jo podjimat',
S uftmi moram jo podjimat'." —

Dám otrôzi bersh fo têkli:
„Oh ozhe! máti v gróbu póje,
Ino síblje déte fvôje,
Ino síblje déte fvôje."

Komaj ozhe to faflíshi,
Gré foféde hítro klizat,
De b' mu shêno fhli odkôpat,
De b' mu shêno fhli odkôpat.

Shli fo njéni grób odkôpat,
Nájdli jo fhe málo díhat',
V krilzu déte jo dersháti,
V krilzu dete jo dersháti.

„Shêna vftáni! te zhem pêljat',
Déte fem li daj mi fvôje,
De ga objame rame moje!
De ga objame rame moje!"

Srézhno ſo ſe dam verníli,
Velíko lét ſhe v kup shivéli;
Smeraj od Bóga ſrézho iméli,
Smeraj od Bóga ſrézho iméli.

II.
Mnóge péſmi.

Shenítniſka péſim.

Môje ſerze poſkakuje
Od velíziga veſélja,
Kér poſhtêna ſe shenítva
Lepo veſela ravna;
Bod veſél shénin, nevéſta!
Jesúſ tudi je tega.

Eno priliko ſim ſliſhal,
Ki nozoj me veſelí.
Srezhin je, kdor ſe v poſhtenju
Ino zhiſto porozhí.
Jesuſ je tamkej med njími,
Maria ſe veſelí.

Srézhna vſaka je poróka,
Kjér Jesuſ sravin ſtoji,
Maria od veſelja jóka,
In tegà ſe veſelí;
Bód'mo veſelí prijatli,
Ki ſmo tamkej prizho bli!

Ta prilika je ſtorjena
V prizho Jesuſa takó,
De je ſrezhna tvôja shena,
Kar nobên bres Boga ní.

Kdór ti prilizi oſtáne
Stanoviten, brumno shivi,
Bóg dodaj mu ſrezho, sdravje,
De na ſvetu lahko shivi,
Na sadnje mu Bog obézhaj,
De ga bóde k' ſebi vsél.

Dobro sdravje mlada nevéſta,
Tvójga továrſha sdaj!
Ki sa-te bo ſkerbel vſelaj
No po ſmerti sa naprej
Delaj, vladaj ti nevéſta,
Tudi ſkerbi sa-nj vſelej!

Edin drug'mu ſkup ſkerbíta
Na ſvetu ta kratek zhaſ,
Boshje sapovdi dershíta,
Ne bó Bog sapuſtil vaj'.
Bog obljúbi, kdor ga ljúbi,
De ga bóde k' ſêbi vsél.

Dobro sdravje, mlada nevéſta,
Tvôjga tovarſha sdaj!
Dobro sdravje tvôjga ozhéta
In matere domá!

Od sgrévaniga moshá.

„O kaj ſim ſtoril, reva!
O sdaj ſhe li ſposnám —
Mêne ſilno gréva,
Ker tako sheno jmám,
Ne morem ſ' vêzh pomagat' —
To je mên' sa ſzagat';
O nagloſt, neumnoſt!
Jes ſebi usrok dam.“

„„„Saſtonj ſe je toshíti,
In miſlit vêzh na tó —
Moj móſh ti moraſh biti,
Mene ljubiti sveſtó.
Mój móſh ti moraſh biti,
Krishe s menoj noſiti;
Kaſáti, mumrati,
Vſe nizh ne pomága tó!“““

„Preljúba sheníza,
Kar pravish to je résſ!
Al tvôja butíza
Je terda ko léſ.
Al' ſtarez te ni hotel vséti,
Mladim ſi bla sbirek na ſvéti —
Odljudna, oſtudna,
Neumna tud' vmeſ!"

„„„Jes niſim te proſila,
De b' bil ti mêne vsél;
Moshá bi bla dobila,
Bi me bil prav veſél!
So me taki ſnubíli,
Ki ſo komaj — hodíli,
Prav ſlétni, prilétni,
Sakaj ſ' me jim prevsél?"""

„Shkóda prevelika,
Sa vſaziga moshá,
Kér taziga mólika
Sa ſvojo sheno jmá.
Govoriſh ti vſe narobe,
De nima nizh podóbe —

To ſhramo na ramo
Sam vrag je meni dal!"

„„„Bódi jes, kakorſhna hozhem,
Gerda al' pa ſhtramljaſta!
Po hiſhi bres ſkerbi hódim
Sdaj kakor shlahtna goſpá.
Prezh me ne moreſh djáti,
Pri mêni moraſh lesháti; —
Na ſvétu do ſmerti
Sim tvôja — hopſaſa!"""

„Tvoj jesik je ko slódi,
Ta mene pika nar vèzh —
Vzhaſi pa vunder túdi,
K' ne véſh beſéde srêzh'.
Ne mórem te terpéti,
Ali pa ljubo iméti;
Rasſájat', nagajat',
To snaſh, de ni srêzh'!"

„„„O, kar ſim te dobíla
V moje kleſhe sdaj,
She bolj te bom drashíla
Tudi sa naprej. —

Vſe ti zhem ſtoríti,
Kar têbe sna sjesíti, —
Rasſajat', nagajat'
Ti ozhem vſelej!"""

„Nizh ne bóſh ſtoríla,
Zhe ſi lih huda k' vrag!
Paljzo boſh dobíla
Po herbtu, de bo ſtráh;
Na herbtu, al na ríti
Ti zhem do shíviga prid'ti,
Zhem vdrihat', premahat
Na enkrat kóshe trí."

„„Tega ſe jes ne vſtraſhim,
Zhe me ti tépel bóſh;
Kaj je? ſaj gerbo noſim
Ki ima devét kósh?
Zhe m' eno, ali dve prebíjeſh,
Saj ſi paljzo rasbijeſh;
Le puſti ſlaboſti
Ti, shénſke, ljubi mój mosh!"""

„O ti raza busarona!
Tak te nízh ne bolí?

Slodi naj ſe te ſhona,
Baba, niſi od ljudi!
Tak dolgo te zhem maháti,
Dokler morem gibáti,
Po gerbi, po perdi,
Lop! kamor prileti!“

„„O moj mosh ljubesnívi,
Oh vezh ne têpi me!
Tako jes ſvoj dan shívi
Niſim zhutíla ſhe.
Proſim te sa Boga,
Jes ſim sdaj vſa druga;
Kar djala, lagala
Poprej ſim têbi vſe!““

„Zhakaj neſrézhna ſpáka,
Kaj tvoj jesik ſtorí!
Kadar bodeſh ſhe taka,
Sdravílo ſe dobí —
Zhe ne hoſh dobro ſtoríla,
S paljzo ſe bóſh goſtíla,
Bo péla, ko ſtréla,
Dokler te ne prerodí!“

Gosꝑodinje.

Sa en kratek zhàſ
Vam povém en ſhpaſ;
Vſak ſe bo ſmejal na gláſ.
Kteri jmájo prav hudé shené,
Jim pod ſtrého tózha bíje,
Grédo ráde v oſhtaríjo,
Zhe moshá goljfá,
Se sa tó bahá,
De dobro goſpodinit' sná.

Enkrat ſta dvé shené ſe krégale,
Na tlà ſta vergle ſe;
Ena rêzhe: „Ti gerda ſvinja,
Ti ſi sa nizh goſpodínja!“ —
Sdaj pa drúga pravi:
„„Deſétkrat bolji, kakor tí,
To zhem kmalo ſkasati:

Ti en maſeljz vina dobíſh,
Pa tri ure ga zediſh,
De zélo ſvézho ſi 'stopíſh;
Jes ſim bóljſhi goſpodínja:
V ti hípi tri mére vína
Na êni nôgi she ſpijem,
Potlej pa sopet grem,
Sa en perſt ſvezhe ne soshgèm."

Al' bógi mósh je tá,
Ki tako bábo jmá,
De mu le luzh varvat' sná,
Drugo pa vſe pred njo v vihar grè;
Vſe boljſhi pa ſama shrè,
Sêbi prav dobro pokláda,
Bógi mósh po paſje ſtráda,
Zhe denarza ne imá.

Pa pézho proda,
De le bírtu kaj ſkúpit dá;
Mósh ſi maſeljz vina ne vóſhi,
Shêna ga pa zéle nozhi tózhi;
Kadar pa domu gré

Sopet mu bó gorjé,
Bo mogel noſit' rogé.

Tudi ſo pri híſhi shené,
De tri vógle kviſhko dershé,
Tiſte pa zhiſlám,
K' imajo ſkerbí nózh in dán:
Kako bi obrazhvale,
De bi prav goſpodinile,
Ljubijo ſvoje moshé,
Vredne ſo vſe té,
De b' dolgo na ſvétu blé.

Katéra pa golſá
Drushino in moshá,
Ta prav bres ſhkode krepá,
Tiſtá je prav vrédna,
De b' konjedérz priſhel,
De bí jo vsél na ramo,
De b' jo néſil v tiſto jámo,
Katéra níma dnà,
De b' bába nikdar vezh mi ne priſhlà!

Poſtárano deklè.

Sirotiza ſim sgubljena,
Ah! revno ſe m' godí,
Sa vſelaj ſim ſi kríva;
Pomagati mi vezh ni,
K' níſim pamet' imela
V mladoſti moji poprej,
To meni ſhkoduje sdej
In bo ſhkodvalo vſelej.
Tó ne bom vezh dobila,
Kar mi je preſhlo naprej.

Lepota je sginila,
S ktero ſim jes poprej
Shlahtno osalſhana bila;
Preſhla je 's mene sdaj:
Moje rudézhe liza
So bile gladke, mehké,

So sgerbljene, bledé,
O joj, o joj bledé,
Sim kríva ſi ſirótiza ;
Vſelej mi bó gorjé!

Kravshani laſjé ſo blí
Barve koſtanjeve,
Lepôto ſo tud' sgubili
Smeſhani ſo s ſívimi.
Moje rozhize béle
So bile mehké volné
Ino klobáſe debele
So ſe po njih délale.
Kak' ſo ſe prebernile!
So vſe sgerbljene, terdé.

Bolj hitro povédati,
Sdaj obſtojim le tù,
Vam ſe nizh ne slágati:
Preſhlo mi je vſe lepó.
Naj bi bla lepôta sgin'la
Kó b' moshá bla imela,
Mosha ali kruljeviga,

Al' hudiga, al' dobriga! —
O joj, o joj! moshá
Nisim dobila ga!

V mladosti sim ljubila
Vezh fantov, kter' so otli,
De b' se bla s njimi moshila;
Al' ni bilo pameti.
Srézha me iskala,
Dobila bi bla mosha,
Dobila bi ga bila,
Lahko, lahko, lahko;
Al' pameti nisim imela,
Vezh jih nisim otlà.

Eniga nisim otlà,
Ki prevezh me je ljubil;
Drusiga nisim otlà,
Ki je nekak' skóp mi bil;
Trétji pa ni snal plesát',
Zhveterti ni tel kvartát'
Péti pa mi ni rad píl,
Shésti je premajhen bil,

In tako ſhe vezh
Sdaj nobeniga ni vezh!

Ak' ſim eniga vidla,
Ki mi je ſhe lépſhi bil,
K' ta, ki ga ſim ljubila,
Sim otla, de bi moj bil.
Vezhkrát ſim ſe puſtila
Sapeljáti od ozhí,
Sapeljáti od ozhí,
O joj, o joj od ozhí!
Pak tega niſim vedla,
Kar ſe meni sdaj godí!

Mene ljubesin tare,
Ljubesin me morí,
Ki jes vidim na pare
Vkupej druge ljudi.
Jes ſim pa saſtarala,
Sim poſtála presréla,
Minilo me je vſe,
Gôrka le ljubesin ne,
Kar lépga je bilo pa vſe!

Oh de bi le Herodesh
Mojga mi umoril ne bil
Med otrózmi nedolshnimi,
De b' le ſmert' ne bil ſtoril,
Tak' bi 'tla bit' veſela,
Upanje bi imela,
Zhe lih merslo upanje,
O joj, o joj upanje!
Strah me je, de tud' she
Moj ljubi umeril je.

Ako li ni Herodesh
Mojga ljubiga umoríl,
Tak odſhel mi ne bodeſh,
De mene bodeſh dobil!
Sim ſhe mlada déviza,
Nimam ſhe veliko lét,
Ne ſhe vezh, ko ſheſtdeſét,
She le ſheſtdeſét in pét;
Kdor pa hózhe mene vsét
Ne ſmé dvajſét lét imét'.

Le tó moje sgodiſhzhe
Naj en nauk le bó,

Sa vſe mlade deklizhe,
Ktére v létih ſhe zvetó,
De b' ne blé sapeljane,
Pogledajte sdaj na mé,
Ino ſpremiſhljujte vſe
Britko terpljenje moje,
Sposnajte, kaj de terpí,
Ktera ſama leshí!

Deklizhi poſluſhajte!
V fantih ſi ne sbirajte,
Roke jim rade dajte,
De le ne ſaſtaraſte,
Kér hujſhiga ni na ſvet',
Kakor mósha ne imét',
Jes nimam ga, o joj!
Vſelej mêni bo gorjé,
Mogozhe ni letó,
De b' v peklu ſhe hujſhe bló!

Veſéli predpuſt.

Po krajnſk' ſe imenuje
Veſeli predpuſt,
Kjér ſe prav ſkasuje
Vſa shíva mladoſt.

O révze dekléta,
Kakó ſe vam godí,
Od léta do léta
Moshá ne dobí.

Sa réſ ſim jes réva
Ubóga na ſvét',
Ki bom sarjovéla,
K' me nozheſh vsét'.

En tédin pred puſtam
Vſaka rêzhe takó:
Letaſ bo ſhe takó,
De ſhe mosha ne bó. —

Nektera sdihuje
Na tihim pozhaſ',
In milo vsdviguje
Sa mósha ſvoj glaſ:

„Oh! kaj bom jokála,
K ne pomága nizh tó,
She eno leto bom zhakala,
Zhe drugo letó kaj bó!

Saj dober bi bil,
De b' le hlazhe imel,
Naj bo kruljev al ſlép,
De b' le mene ogrél.“ —

Pijánez.

„Slábo goſpodújem,
Shganje pa rad píjem,
Shêna pa kréga ſe,
Ki dolgo ne vmerjem.

Piſhi ti me baba v . . .,
Jes grém pa shganje pit;
Shganje je mersliza
Naſhiz moſhniz.

Moſhniza mi tréſe ſe
Shganja pa veſelí me,
Kakó je birtna
Vſtraſhila ſe.

Birt je po shganje ſhel,
Drobno je godernal:
„Kje bom pri têbi
Dobízhka iſkal?“

Dobizhek je dóber bil,
Dnarze ſim vſe sapil,
Potlej me je s paljzo
Skos duri podíl.

Prav mi ſtoriſh,
Kér me vùn podiſh,
Ko b' jes bil doma lêshal,
Dnárze bi imel!

Od kméta.

Jes ſim en bóre kmétizh,
Se Gaſhper imenujem,
S ſvojmi rokámi
Shivlenje pridelújem,
Nimam ſkerbí,
Kaj ſe godí
V meſtu in gradu
S drugmi ljudmí.
Şim bil in oſtánem
En kmet na desheli
In doſt'krat ſe snajdem
Pri pripuſhenim veſelji.

Poglejte té róshize
In njih veſélo zvétje,
Poſluſhajte prepeljíze
In njih veſélo pétje,

Kamor kol' sletí,
Şe veſelí,
Da hvalo timu,
K' jo preshiví.
Po nôzhi in po dnévi
Ona meni prepéva,
In sjutrajna sárja
Moje poljé olépſha.

Zhaſti, hvale je vrédno
Kmétiſhko shivlênje,
Kmet kakor en ôzhe
Preshiví vſe ſtvarjenje,
Kar na ſvétu shiví,
Vſe kmet redí,
Bogáte, réveshe
Ino vſe ſtvarí,
Pa vunder le méſto
Kméta sanizhuje,
Ne smiſli, de njêga
Vſak dan potrebúje.

Od teshkiga déla
Şo trudni moji udje;

Ak' ſe mi tóshi,
Dol ſédem, al zló léshem túdi;
Ak' ſe mi ljúbi, saſpím.
Dôſti ne ſkerbim;
Ak' ſe mi ljúbi en glash,
Al' vino al' vol dobím.
'Mám shêno ino otrôke,
Skakljajo okróg mêne,
Al' ni tó sa kméta
Prav ſladko veſêlje?

Isvólja déla na rokah.

Naſh Zeſar v vſako méſto
  Patente vun je dal,
Na vſako tershno méſto
  Sa tirjat' jih poſtavil.
Jés kramo bom sapuſtil,
  Ne bóm je noſil vezh,
Kupzh'vat ſim ſe nauzhil,
  Pa sgube je prevezh.

Kak' krojazh b' hotel biti
  Ta antverh je lohák,
Pa ſim prevelik srafil,
  Bi ſmejal ſe mi vſak.
Kak zhévlar b' hotel ratat'
  Je délo dobro ſpét;
Al kaj zhe li to meni,
  Noſit' tolkanj kopít.

Velik' orodja pride,
  Tolkanj prenaſhanja,
V' katéro méſto pride
  Sa kunſhaſt barajo.
Tkavez bi tel bíti;
  Tkavzi sapravlenzi
Po símí in po léti
  S volno poſhtupani.

Dalj ne gré to délo,
  De róshnik odzvetí,
Kukoviza kukat' jela,
  Pa vſe domú ſpodí.
Meſar bi hotel ratat',
  Ti berhki ſo ljudjé;
Imajo doſti dnarjev,
  Korashno pa ſerzé.

Li ena slo jih pázhi,
  Imajo duſh ko dlak,
Tud snajo kupzhovati,
  Saj ſe priduſha vſak;
She eno ſim ſi smiſlil,
  De b' ſe oshenil bil,

Pa ſim ſe ſpét premíſlil,
Kak' bi ſe pregreſhil.

Kadar ſe mósh in shena
Sa láſe zukata,
Bog varuj tega mene
Ino uſaziga.
Li ſamo proſontpéka
Se ozhem it' uzhit,
Sa kruh ſvojga shivlenja
Preſkerbljen ozhem bit'.

———

Pésem od smerti.

Smert mi shé na duri terka
In me vprasha: kjé si bil?
Mene shé sa gerlo zúka,
Le prav majhno sim she shiv.

Oj ti suha béla pêta!
Sakaj kratish mêni léta?
Kdo te je le tó uzhil,
Kratit léta, kdor je rad shiv?

Oj ti suha ino béla,
Sakaj s' me tak pod-se vséla?
Pusti mene she shivét',
Sim she mlad, ne morem vmrét'!

Saj ne kolejo le krave,
Tudi kolejo telèta;
Kar je shiviga na svéti,
Vse bo moglo pod mezh prid'ti.

Jes ſim ſe te posno vſtraſhil,
V kevder v en ſód ſe bom smaſhil,
Tamkej vſedil tizhal bom,
De li ſmerti odſhel bom.

Bésh'! al' pa te bom primasal,
K ſtarim babam pot pokasal,
Vſe ſtare 'maſh pomorit',
Naſ ſhe mlade pa puſtit'.

Praviſh, de ſ' ſe grosno vſtraſhil,
V kévder v en ſód ſe boſh smaſhil;
Smaſhi ſe v ſód al sa ſód,
Men' enak je vſaki kót!

Luka s ſmertjo.

Grênka ſmert na duri kljúka,
Ojſtro koſo 'ma ſeboj,
Ino vpraſha: Kjé ſi Lúka,
Hitro vſtani, poj s menoj! —
Lúka rezhe, kdor tù kljúka,
Kdor kaj hózhe, naj gré ſim!
Luka málo vùn pokuka,
Se preſtráſh', de ne vé kam.

Grênka ſmert! ne bódi taka,
Nikar me ſhe ne klízhi sdaj,
Doſto ſtarih na-te zháka,
Tiſte, tiſte vsêmi poprej!
Gôri gorénſki Jaka
Te shé klízhe toljkokrat;
On pazh têshko na te zhaka,
On pa pojde s tábo rad.

Naſha Shpéla ſe túd' jóka
Se takó gerdó dershí,
Kér ſe ji je ſtréſla móka,
Sdaj pa tam ſolsé tozhí;
Kak' nektéri s kuſhtram déla,
Ki ne more kaſhljat vêzh,
Sa tabo kervavo gléda,
Tiſtiga vsemi poprej!

Jes ſhe nimam zhaſa vmréti,
Kosolz moram préd podkrit',
Stare króne pred preſhtéti,
Drugim kaj sa derva ſtrít';
Sdaj moram it' kláde ſékat,
Sdaj kokúſham jéſti dát,
Sdaj sa hudim kravam letát',
Sdaj kobíle podkovát'.

Zhevle moram préd namásat',
Klobuk ſhe ſkertazhen ní,
Sa vſak téden tele iſkat',
Pràv de mêne ſhe kón'z ní.
Pobêri préd druge kojóne,
Ki te têshko zhakajo!

Na! tù imaſh tri ſtare króne
Pojdi li od mêne prezh!

„Zhakaj, de kukovize sakuzhe!
Potlej pojdem s tábo ràd!“ —
Smert pa kar koſo vsdígne
In ga vershe tje do vrát.
Luka komaj enkrat migne,
Je opravljeno she vſe enkrat.

Peſim od Duneja.

Pred Dunejam toljko pólka leshí,
De ga komaj semlja dershí,
V Dunaj je piſal hudi Turk
K Zeſarju ſvitlimu;
„Al' ſe vdarite, al' ſe podaſte,
Al daſte kljuzhe od Duneja?“

Dajte nam odlóga ſhtirnajſt dní. —
Svitli zeſar je piſal na vſe ſtraní,
Nobêne mu pomozhi ni.
V Dunej je piſal hudi Turk
K' Zeſarju ſvitlimu:
Al' ſe vdarite, al' ſe podaſte,
Al' daſte kljuzhe od Duneja?

Dajte nam odloga ſhe tri dní! —
Svitli zeſar piſhe na vſe ſtraní,
Nobêne mu pomozhi ní.

V Dunaj je piſal hudi Turk
K' Zeſarju ſvitlimu:
Al ſe vdarite, al ſe podaſte
Al daſte kljuzhe od Duneja?

Dajte nam odloga ure trí,
De ſvete maſhe minejo;
Men' ſe shé vojaki ſmilijo,
K' nobêdin pil, ne jedel ní
Shtirnajſt dni na zherno semljo ſedel ní: —

Pri ljubim ſvetim Shteſanu
Vſi Dunajzi v zerkev gredó,
Tud je ſhel ſvitli Zeſar ſam. —
Svoníte, musizirajte:
„De ſe ne bó ſliſhal shénſki jók,
Mladih otrók!"

Kadar je maſhnik posdvigal,
Prot' polku ſe je obernil:
„Nizh ne marajte Dunajzi vi!
Maria v oblaku ſtoji,
Mozhno proti Turku pertí,
Hudiga Turka v Dunaj ne puſtí!" —

Nar pervi je priſhel poljſki kralj,
Parſki knes; potlej je priſhla
Holêndarza s ſvojo vojſko.
Tak' ſo ſe mozhno ſekali,
De ſo sajésli vôdo Donavo. —

Bód' ga Bóg sahvalen vézhni!
Bóg in devíza Maria!
De ſ' ti nam na pomozh priſhla,
De b' varno v Duneji ſtal'!

Bòj s medvédam.

Tam gôri na Selenízi
So pásli paſtírzi,
Oh Droſ in Matévsh,
Pa ſhe Jaka je bil vméſ!

Koj gôri pri Shaji
So ſtrashe dersháli;
Réſ prav lépo bi b'ló
Ko b' medvéda ne b'ló!

Kój gôri pod Stolam
Vſak s ſvòjim kòlam
So gledali od kod;
De bo medved priſhel.

Dróſ sazhne ſkákati,
Zókle is nóg smikati;

Dróſ mu je bil kóſ,
Ki mu je vtékel koj bóſ.

Je h kózham pritékel
Ṣhe hitrejſhi je rékel:
„Oh medved bi me bil,
Ko b' mu vtékel ne bil!"

Medved sazhne renzhati
Jaka pa vekáti:
„Ne vékaj pa nika,
Al' bóta pa tekla obá!"

Oh kaj bo sa Jáka,
Zhe ſkoraj ne priſkaka!
Al' Jaka ima jéso,
Bo slésil na bréso.

„Oh kaj ſe bóſh bál,
Ṣej imaſh dobro vdarjal';
Oh! kaj zhe imám kol,
Ṣe bom vunder ſhe .....!"

Tri ſtráshe.

Le pojmo ſpát!
Le pojmo ſpát!
Jutri bo tréba sgodaj vſtát',
Jutri bo tréba sgodaj vſtát'.

Le pojmo ſpát!
Le pojmo ſpát!
S menoj pa pojde Franzelj mlad, —
S menoj pa pojde Franzelj mlad. —

Jes bom poſtavil ſtráshe tri.
Nar pervo ſtráshe ſhtalarja,
Pa drugo ſtrásho kuharja,
In tretjo ſtrásho ferboltarja.

Nar perva ſtrásha sakrizhí:
„Ovbe, ovbe, shlahtna goſpá!

Shlahtni goſpod ſo she domá —
Sim ſliſhal konjzhe rasgatát'
In tudi ſhajbe shvênketát',
Ovbe, ovbe shlahtna goſpá!
Shlahtni goſpod ſo shé domá. —
Sim ſliſhal konjzhe rasgatát'
In tudi ſhajbe shvênketát'." —

Shlahtna goſpá nizh ni marala.
Pri Franzeljnu li ſhe ajala.

She druga ſtrásha sakrizhí:
„Ovbe, ovbe shlahtna goſpá!
Shlahtní goſpod ſo she domá;
Sim ſliſhal konjzhe rasgatát',
In tudi ſhajbe shvenketát'.
Ovbe, ovbe, shlahtna goſpá!
Shlahtni goſpod ſo shé domá.
Sim ſliſhal konjzhe rasgatát'
In tudi ſhajbe shvenketat'."

Shlatna goſpá ne mara nizh sa tó —
Franzeljna ſhe dershí sveſtó.

In tretja ſtrásha sakrizhí:
„Ovbe, ovbe shlahtna goſpá!
Shlahtni goſpod ſo she domá.
Sim ſliſhal konjzhe rasgatát'
In tudi ſhajbe shvenketat'.
Ovbe, ovbe, shlahtna goſpá!
Shlahtni goſpod ſo she domá —
Sim ſliſhal konjzhe rasgatát',
In tudi ſhajbe shvenketát'."

Prijel goſpó, savil jí vrat —
Vergel jo je sa béli grad!
Vergel jo je sa béli grad!

Junáka profhnja.

U ti zherni gôri
Sharki ogenj gorí
Mímo njega jafhe
Trideſét junakov.

Trideſét junakov
Na isbór ſoldatov;
Jeden je jako
Jako húdo ranjen.

„Sa Bogá vaſ proſim:
Ne puſhzhajte me ovdi,
Nek me vun peljíte
U ravno polje.“

In tamo mi jámo
Skopljite pri ſ. Joanu,

Pa puſhko globoko,
Pa ſabljo ſhiroko.

Vunaj mi puſhzhajte
Môjo deſno rôko,
Notri me pregernite
Mojo gibanizo. *)

Notri mi deníte
Kíto roshmarína,
V róko mi deníte
Kíto roshmarina!

V rokav mi privéshte
Mojga konjzha Vranza,
Nek me konjizh shāli,
Kad me draga nêzhe.

Draga bi me túdi,
Ko bi túshna snála;
Draga bi me túdi,
Ko bi tushna snala!

*) plajſh.

„Bratez! jes te próſim,
Kadar pojdeſh mimo dvóra,
Najavi ſe dragi,
Pak ji povédaj:

De ſim ſe oshènil
S zherno semljo;
De ſim ſe oshenil
S travo seleno!“

Matere shalovanje.

„Zélo nózh ſim gôri vſtajála,
Şim pihála ſvítlo lúzh,
Şim te, póbizh! previjála,
Niſim ſpála zélo nozh.

Sdaj, ko póbizh ſi odráſil,
Bóſh pa mógel bít' ſoldát,
In bóſh mater ti sapuſtil,
Şe bóſh mógel it' vojſkvát.

S bélim tam te bódo gvantal'
Od nóg pa do verh glavé,
Ino s púſhko te obkládal';
Naj le máti tózh' ſolsé!"

„Fantje! mi veſél' bodímo,
Ki na vójſko pojdemo,

Vſaki ſvój dóm sapuſtimo,
Ki naſ vêzh nasaj ne bó!

Ṣabljizo ſim she nabrúſil,
She ſe ſvéti, kakor ljúzh,
Ṣe s Franzoſam bódem ſkúſil,
Krajnſka klízhe na pomózh!“

Svershen ljubi.

„Devét je shé odbila,
Sdaj ſkoraj bo nozh,
Jes bom' drus'ga ljubíla,
Povém mu to v ozhi.“

„„„De bi vſtala, de bi vſtala,
De bi pihala lúzh'!
De bi dala, de bi dala
Od kamrize kljuzh!“““

„Po pravíz' ti povém,
Odprét ti ne grém!
So mamka, kjér leshím,
Se grôsno jih bojím!“ —

„„„Sakaj ſe ti braniſh,
De b' môja ne bilà,

K' ſo mamka obljubili,
Ṣhe v sibki ſi bilà?"""

„Le pojdi, le pojdi!
Ne maram sa té,
She drus'ga jmám fanta,
K' me boljſhi ljubi.

Le pojdi na vaſ
In savriſkaj na glaſ;
Dekliſhka ljubesin
Je fantovſki ſhpaſ."

S êno rokó mu je dala
Od kamrize kljúzh,
S drúgo pa perſtan,
K' ſe ſvéti ko ljúzh..

Spomín.

Smísli na mé, zhe si she tak delezh
prezh od menè,
Dekle! kér tak' mozhnó jes ljubim tè;
Najna ljubesin ne bó raslózhena, —
Smísli na mé!

Smísli na mé, preljuba drusha moja!
She lépshi kakor sónze ino luna;
Samo tebe sim jes vezhkràt prosil,
Smísli na mé!

Smísli na mé, kadar v selênim lógu
Bósh plave roshize tergala;
To so róshize, ktérim se právi:
Smísli na mé!

Smísli na mé, kadar v ravnim polju
Nizh vezh se ne snideva,

Tam ſe ſliſhijo ptizhize lépo péti:
Smíſli na mé!

Smíſli na mé, k' mi ſmert shivlenje vsame;
Pred njó môje ozhí otamnejo;
Najna ljubesin ne bó raslózhena,
Smíſli na mé!

Smíſli na mé, kader tamkje pridemo,
Kjér ſe têbi slata króna plête,
K' ſi obljubo tako sveſtó dershála, —
Smíſli na mé!

Bolezhine ljubésni.

„Zhesh védit' môje britkósti,
Kakshno je môje serzé,
Gotovo pojde k' tvójmu serzu
Zhe imash kaj ljubesni tí.

Môje serzé v meni gorí,
Shalostin sim vsaki zhas,
Oh koljkokrat túdi v uri vstanem,
Ko sim hôdil k' têbi v vas.

Naj jes spim al' zhujem,
Ti v mójih mislih si,
Shalostin spremishljujem
Pretezhene rezhí.

Kadar se je sôra storíla,
In sim shel od tebe prêzh,
Lépa svésda m' je svetíla; —
Sdaj mi nobêna nikdar vêzh!

Ko b' te môje ſerze ne bló ſposnálo,
Moje ozhí vidle ne blè.
Bi ne bil jes tak' shaloval;
Kaj bi boljſhi sa me bló!

K' sdaj te moram sapuſtiti
Serzé mi móra sgoreti,
Ko moram od tebe iti,
Ko te vidil vezh ne bóm." —

„„„Saj ti moj nar lépſhi ljubzhik,
Si môje pervo ſerzé!
Saj jes ſama téga usrok niſim,
De ſim sapuſtíla te!

Ko bi bló po môji vólji,
She bi bil ti ljubzhik moj,
Al' vùnder korájshin bódi,
Proſim te, ne isupaj!"""

„Odſhla mi je vſa korajsha,
Prezh je moje veſelje,
Próſim ſrezhno popótvanje,
Ko bom ſhel is deshele.

Oh sdaj ſerze! ti sahvalim
Sa vſe tvoje veſelje!
Sdaj te kuſhnem in objamem,
Predin bom odlózhil ſe!

Ljubesin me bode terla,
Têkle bodo mi ſolsé,
Vſe veſelje m' bó saterla,
Ko ſe ſpomnil bom na té!

Druge prav'jo mi dekléta;
Sàj ſhe druge ſe dobé!
Sàj ni rósha zél'ga ſvéta,
De jo ljúbiſh tako ti! —

O ſerzé polno ljubesni!
Pod ſónzam vezh take ní. —
Fantje môji in dekléta!
To ſim ſhe odlózhil sdaj.

Kadar ſim jes s njo govoril
Sva bla vſelej v brumnoſti,
Nikdar niſim hud'ga ſtóril;
To me ſhe sdaj veſelí. —

Pa ſo ſhe druge dekléta,
Al' modróſt' vezh take ní,
Shalujem pred zélim ſvétam,
Shaloſtin bom jes vſelaj!

Ljubesin je bla reſnizhna,
Ki ſim imel jo jes s njó;
Kakor ſónze je bla zhíſta,
Tud bres vſiga mádesha."

„„„Ja! reſnízhno je moj drági,
Kar túdi sdaj govoriſh!
Proſim, potoláshen bódi,
Moje pervo ti ſerzé!

Ljubesin je prav gorézha,
Kakor ljubim ſam ſebe;
Sdaj pa mêne ſerze pêzhe,
K' móram lózhit' ſe od tebe. —

Dokler bom na ſvét' shivéla,
Pervo môje bóſh ſerzé;
Sa-te bom Bogá proſíla,
Ti pa túdi proſ' sa mé!""""

Devíſhki ſtan.

Na ſvétu ni lépſhiga
Kakor devíſhki ſtán,
Vunder je sanizhvan,
Od nobeniga ſhtiman.

Vſak zhlovek v mladoſti
Sadershat ſe puſti,
Na proſti ſtan ne posabi,
Kteriga peljá vſak dan.

Ṣhe ni ſtara ſédem lét,
Pa hozhe mosha imét',
Ṣhe ni dekliza, zhe bit' ljubiza,
Ki poje, ko ptízhiza:

Zhe ſim ravno premlada,
Omoshila bi ſe rada,

Deviza nozhem oſtáti,
Rajſhi s mósham ſpati,
To vam pravim jes vezhkrat. —

Ko je shé omoshena,
Bi rada sopet proſta blà,
Pervi dan tózh' ſolse sa-nj,
Veſelje gre na ſtran.

Jókaſh sa ta pervi dan,
K' ſi sgubíla prôſti ſtan,
Nizh ne pomága, je she prèzh,
Prôſta ne bódeſh nikdar vèzh.

„Sim bíla enkrat ljubiza,
Sdaj ſim révna sheniza,
Omoshena, pa shalóſtna
Noben tolàshbe mi ne dá.

Jes révna sheníza,
Shalujem nozh in dan,
Na moj poprejſhin ſtan
Smiſlim vſaki dán.
Oh kaj bi dála sa-nj.

Dokler ſim jes ſhe mlada bla
S ſantmi ſim ſe ſhalila,
Smo veſéli v kupaj hodíli
Sh njím ſim pléſala.

Vſe le tó je ſhlo na ſtran,
Kér ſim sgubíla prôſti ſtan,
Fantje gredo, me sapuſhajo,
Druge ljube sberajo.

Sdaj jokam nozh in dan
Saj moj pervi veſél ſtān,
Ptizhize pójo, róshize zvetó
Mojga veſelja pa nizh vezh ne bó."

„„„Saj ſim ti védno djal,
De ſi bom drugo sbral,
Ne mòshi ſe, zhakaj me,
Saj gotov' vsamem te!

Sdaj ſe jozheſh nozh in dan,
Sa devíſhki proſti ſtan,
Si omoshena shaloſtna,
Jes ſim proſt, pa veſ veſél."""

„Jes ſim ſe poſuſhíla,
Zvétni ſtan ſim sgubila,
Ko rosha ſim bla deklè,
Şim bla lépa ljubiza.

Mêni ſe takó godí,
Kakor vſaki róshizi,
Perje pade prêzh,
Selenelo ne bo vêzh.“

Pogovor.

Nózh me obhája,
Dan me dohája,
Ptízhize pazh
Lépo pojó.

Ptizh'za sletéla
Lépo sapéla:
Lépa planjava
Javorjeva!

Lépa je ſenza
Javorjeva;
Nótri u ſénzi,
Nótri v ſénzi
Pa poſtlja ſtojí:
Nótri leshí,
K' ji Mizka je imé,

Sravin pa ſedí,
K' mu Ánselj je imé.

Ṣhe jo je praſhal:
Kaj boſh ti píla
In jédla nozoj?

Jes ne bom píla,
Ne jédla nozoj —
Ampak meníla
Ṣe bom s teboj.

Mladi voják.

Fantje, veſeli bodímo,
Sapuſtímo vſak ſvoj dom!
Ki na vojſko sdaj pojdemo,
Ki naſ vezh nasaj ne bó.

V lépe ſuknje oblazhijo
Od tal pa do verh glavé,
S lépo puſhko obloshíjo,
Se matere jókajo:

Koljkokrat ſim uſtajála,
Sim pihala ſvitlo lúzh,
Tèbe ſinek previjála,
Niſim ſpála zélo nozh!

Sdaj pa pobizh ſi odraſil,
Pa bóſh mogel biť ſoldat,

Sa shivlenje, domazhijo
Krí bóſh mogel prelivát'! —

Sabljo ſi bom pa nabrúſil,
Se ſvetíla bo ko lúzh,
Se s Franzosam bódem ſkuſil
Bom klizal vaſ na pomózh.

Franzos bi rad deshélo dobil;
Pa je ní in je ne bó!
Franzos b' Zeſar rad bil rímſki,
Pa ne vérje prav v Bogá. —

Na ſvét' lépſhih ni ſoldatov,
Ko ſo ſpódnji Shtajerzi,
Ino ke junaſhki Krajnzi
In usarji ogerſki.

Vojáſhka.

„Kaj ſi je naſh Zeſar smiſlil,
De je vſe fante popiſal v shold?
Neoshénen' ino mládi
Vſi bódo mógli biť ſoldatje.

S Franzosam ſe je vojſka sazhéla,
Sam Bóg ve, kdaj bo konez vséla!
Oh, o joh kaj pa sa naſ bó,
Ki bómo mógli iti na vojſko!

Preljubi moj ozhe in mati!
Oh ti lépa krajnſka deshêla!
Sdaj vaſ jes sapuſtil bóm,
Vaſ nikdar vezh vidil ne bom!

Ljuba ſe je milo jokala,
Ino je ſhe tako djala:
Oh, moj ljúbi, kaj pa sa-me bó,
Ker têbe vezh nasaj ne bó?

Franzos, ta mi shé poſluſha,
Kadaj bo pózhla zeſarſka púſha,
Zhe Franzosa premagal bom,
Gotovo nasaj primarſhiral bom.

Tam na vôjſki bomo ſtáli,
Mládo kri bomo prelivàli:
Enim' pojde glaviza prêzh,
Enim' drugimu ſkos ſerze mêzh.

Sdaj te kuſhnem, te objámem,
In od vſih vaſ ſlovo vsamem.
Adíjo! od vaſ prèzh!
Saj ſe ne bomo vidli vèzh!"

„„En pußhljiz ti bom naredíla,
S zherno shído ga bom povíla,
Kadar puſhljiz pogledal bóſh,
De ſe na me ſpomnil bóſh!

En zherin flór ſi bom kupíla,
De ſe bodem va-nj povíla,
Kadar ti ſkos Kranj marſhiral bóſh,
De me ti posnal ne bóſh!"""

Vojáſhka.

So priſhli novi patenti,
De jih moramo bit' kontent —
Katéri oſtanete domá,
Proſíte sa naſ Bogá!

Ti lépa krajnſka deshéla!
Ona je brumna in poſhtêna,
Mi ſmo ſe v nji rodíli,
Bog daj, de bi ſhe ſmert ſtoríli!

Se bo Miziki milo sdélo,
Ko bom hodil v ſúkni béli;
Klobuzhizh privihan na pol —
Al' ti bo, ljuba! kaj teshkó?

Oh! vſi gròsni fantje,
Vſi bodo mógli bit' ſoldatje!

Naj bo bogat al ſromàk,
Vſák bo mogel bíti ſoldát.

Oh! ſvinzhene kugle!
One bodo naſhe ljúbe —
Jih Franzósi vlijejo;
Nam pod ſerze pridejo.

Kaj boſh sdaj, Mizíka! sazhéla,
K' ne bóſh nobeniga iméla?
Oh, o joh, joh ſprejoh!
Kér me vezh nasaj ne bó! —

KASALO.

Stran.